

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra výtvarné kultury
Chodské nám. 1, 301 00 Plzeň
Tel.: 377 636 470, 377 636 471
e-mail: janaramb@kvk.zcu.cz

Protokol o hodnocení diplomové práce

Název práce: Námět, koncept a prekoncept ve výtvarné výchově se zaměřením na zdravotně handicapované žáky.

Práci předložila studentka: Barbora Brunnerová

Studijní obor: Učitelství odborných uměleckých předmětů pro střední školy

Posudek vedoucího práce

Práci hodnotil: Doc. PaedDr. Jan Slavík, CSc.

1. Cíl práce

(uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce bylo na základě studia odborné literatury a kvalitativního výzkumu formou případových studií získat poznatky o didaktické transformaci obsahu prostřednictvím výtvarné tvorby a její doprovodné komunikace. Metodika využívala konceptovou analýzu se zaměřením na jednotlivé roviny konceptu a jeho uchopení žákem. V práci mělo být analyzováno 5 – 10 výukových jednotek, které probíhaly jako individuální práce s žákem.

Pro zaznamenání údajů autorka použila metodiku reflektivních bilancí. Během výtvarné činnosti autorka sledovala a zaznamenávala pokroky, vzdělávací posuny, smysluplnost výtvarné činnosti pro žáky, jejich motivaci (srov. s. 42). S ohledem na to, že jde o handicapované žáky, bylo využito nejjednodušších podob výtvarné činnosti. Autorka zdůraznila úlohu všech způsobů komunikace ve zprostředkování obsahu s ohledem na typ postižení (s. 43).

Cíle práce byly v přijatelné míře splněny, nároky na rozsah výzkumného vzorku a objem získaných údajů byly překročeny. Metodika reflektivních bilancí byla použita korektně a s plným využitím jejích možností v konceptové analýze by bylo možné některé body prohloubit, ale její základní nároky jsou respektovány. Diplomantka prostudovala texty, které se vztahují k tématu, a uskutečnila výzkum prostřednictvím korektně provedené metodiky případových studií s triangulací účastnickým

ověřováním ze strany žáků i rodičů, jež je v daném kontextu nejvhodnějším způsobem triangulace. Práce přináší citlivý chápací vhléd do světa lidí s handicapem a je přínosná nejenom jednotlivými poznatky, ale zejména celkovým pojetím.

2. Obsahové zpracování

(originalita řešení, náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh atd.):

Posuzovaný text prokazuje porozumění, které pramení z hlubokého účastenství v pedagogické práci s osobami účastnými ve výzkumu. V textu se podařilo shromáždit mnoho přínosných poznatků o zvláštích didaktické transformace obsahu ve výtvarné výchově při práci s handicapovanými jedinci. Autorka trpělivě učí čtenáře, jak je důležité sledovat nejenom úzce vymezený prostor výtvarné práce žáka, ale celou situaci, v níž práce vzniká, včetně zdánlivých maličkostí (kupř. na s. 74, kde drobná epizoda s kotětem přivádí autorku k výchovnému zobecnění: „ukázka malé drobnosti, kterou každý z nás bere jako samozřejmost – schopnost něčeho se dotýkat, mít cit v rukou, ovládat pohyby paží, jemné pohyby prstů...“).

Text je myšlenkově a stylově velmi integrovaný, protože je založen v osobitosti autorčina humanistického přístupu a implicitně je zakotven v tradicích, které odpovídají zaměření na uplatňování subjektivity v tvorbě a její reflexi (humanistická pedagogika nebo psychologie, fenomenologie, hermeneutika, filozofie dialogu).

Analýza jednotlivých stránek konceptů u jednotlivých případů sice podle mého mínění mohla jít do větší hloubky, na druhé straně je otázkou, zda by se pak nemíjela s realitou interpretačních možností, s nimiž disponují autorčini žáci. Proto je pro čtenáře důležité kromě vlastního stručného rozboru konceptů věnovat pozornost dalšímu osvětlujícímu popisu reálné situace obsaženého v reflektivní bilanci.

3. Charakteristika a hodnocení formy technické i řemeslné složky práce

S ohledem na teoretický charakter práce není tato část hodnocena.

4. Formální náležitosti

(jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů, příloh atd.):

Jazykový projev je kultivovaný, text je psaný přehledně a čtivě, má charakter účastnického vyprávění. Grafická úprava podporuje informativnost textu. Bibliografické citace jsou uváděny s pečlivým ohledem na normu ISO.

5. Stručný komentář hodnotitele

(rozsah práce, celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek a zpracování):

Jako vedoucí diplomového úkolu zdůrazňuji především velkou práci autorky na cestě k přijetí a účinnému zpracování určitých standardizovaných požadavků na metodiku práce. Autorka je citlivá výtvarnice s uměleckým cítěním; s využitím Jungova nebo Readova přístupu bych o ní pověděl, že patří k intuitivnímu typu osobnosti. Přesto se chtěla věnovat výzkumu, a to s ohledem na výtvarnou práci s handicapovanými, protože je přesvědčena, a její text o tom na řadě míst vypovídá, že právě expresivní – umělecké – činnosti jsou nejlepším způsobem pro nalezení vzájemnosti mezi zdravou a handicapovanou částí populace.

Na počátku práce jsme však spolu museli věnovat velké úsilí pro nalezení míry mezi nezbytnou mírou ukázněnosti k metodě, k odstupu od zanoření do věci, a potřebou autorky pracovat intuitivně „tady a teď“, na úrovni empatie. Velmi oceňuji posuny, kterými přitom diplomantka prošla a které sice v textu práce nemohou být patrné, ale které jsou jedním z význačných přínosů celého tohoto díla B. Brunnerové. Přestože bych – jak bylo uvedeno – při analýze konceptů přivítal hlubší rozbor, jako vedoucí diplomového úkolu nemohu od tohoto přínosu odhlédnout při hodnocení.

Diplomová práce B. Brunnerové přináší řadu inspirativních zjištění o průběhu didaktické obsahové transformace, které rozšiřují poznatkový obzor oboru výtvarná výchova o intimní rozměr bezprostředního setkání v dialogu tváří v tvář mezi žákem a jeho učitelem.

6. Otázky a připomínky na autora práce k bližšímu vysvětlení při obhajobě

(max. 3):

- Vyberte z Vaší práce některou ze zaznamenaných situací a její koncepty rozeberte do větší hloubky s ohledem na modelové rozborů v druhém dílu publikace Slavík; Wawrosz (2004) Umění zážitku, zážitek umění. Při obhajobě jde o to prokázat ontodidaktické předpoklady k tomuto hlubšímu rozboru, v tomto případě bez nároku na provázanost s psychodidaktickou rovinou analýzy, tj. ve vztahu k žákovi.

7. Navrhovaná známka

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Výborně.

Datum: 30. 4. 2012

Podpis:

Jan Slavík

